

استدینا

نومبر ۱۲

بجانب

۲۷ تشرین ثانی ۱۳۲۴

طابق لازمدر . حکومت مشروطه عثمانیه سایه‌سند و نظم بر قاپیتولاسیون
 بلاسندن قورتلمق ایچون مساعی جدیدیه و مشمره صرف ایده‌جکدر . بویله بر
 زمانده قاپیتولاسیونلری اطرافیه اوکرغلی یز . — برده معاهدات عتیقه‌ده
 نیجه حقایق تاریخیه مندیج اولدیغندن مطالعه‌سی نقطه نظرندن دخی فائده‌کیه‌یی
 موجبدر . مثلاً دمین او قودیغمز ۸۱ نجی ماده آجی اولدیغی قدر عبرت بخش
 بر درس تاریخی‌یی مشتملدر .

« فراجه قونسولونه دشنام و تعدی » ۱۷۴۰ ده بر قاج‌سطرله کچدیرلمش
 فقط طقسان ییل صوکره قوجه بر ملک ضیاعی موجب اولمشدر .

۱۸۳۰ ده « غرب‌اواجی » نی سوندیرن بر « فراجه قونسولوسی » نه
 ایدیلان تحقیردر . جزایرده فرانسز قونسولوسی « ده‌وال » بر آله‌حق مسأله‌سی
 تکرار ایتسی اوزرینه جزایر بکی حسین پاشا قیزمش ، النده‌کی سینکک ایله
 قونسولسک یوزینه اورمش ایدی (۱۸۲۷) . . . حسین پاشا طلب اولنان
 ترضیه‌یی ویرماش ، مذاکره‌لر ، مخبره‌لر بیت-ز اولمش ایدی . ۱۸۳۰ ده
 جزایر شهری ضبط اولندی و فرانسز لک‌النه مسکوک و کولچه حالنده ۲۵
 میلیونق التون ۲۴ میلیونق کوش کچدی . تقریباً اون‌بش ییل صوکره
 فرانسز عساکری جزایر قطعه‌سک هر طرفنه یاییلوب یرلشمش و آسایشی
 تقرر ایتدیرمش ایدی .

مقاله آئیه‌مده ۱۱۵۳ قاپیتولاسیونسک احکام مرعیه‌سندن بخته ایتدار ایلده حکم .

ابن الضیا

هوسکاران دیپلوماسی‌یه

مسلمکده اشلرمدن بر چوق کینج‌لرک هنوز اورویایی کورما-مش و بوراده
 فرنک عائله‌لری ایله احتلاط ایده‌مامش اولدقلری ایچون سفارت ویا شهیندرلک
 مأموریتلرینی قبولده تردد ایتمکده بولندقلرینی بالدفعات کوردیم . بونلر میاننده
 بومأموریتلرده حسن خدمت ایتک ایچون لازمه‌کلن اوصاف واستمدادی حائز

برخی ذوات مقتدره بولونیوردی. شوسبیله اورویا آداب معاشرتی ایله دیپلوماسی مسلکک ایجاباتی آز جوق ارائه ایدرک مارالذکر ترددلری ازاله به مدار اوله جق تشویق اتده بولنق املیله بوبابده کی معلومات و تجارتی برقاچ مقاله شکسته اوله رق نظر مطالعه به وضع ایتمک قرار ویردم. یالکز شوراسنی ده شمدیدن بیان و تکرار ایدرم که مقصدم هوسکاران دیپلوماسی به بو مسلک رقیق غوامضی تعلیم ایتمک دکلدر. بویله بروطفیه نک تعهدینه بضاعه سزلیکم مانع قویدر. ذاتاً دیپلومات اولق ایچون لازمکن وقوف و معلومات تحصیل و تدرس ایدیله بیلورسده بر دیپلوماتک حاز بولنسی ایجاب ایدن اوصافی استعداد فطری اولمدقه تمامیله احراز ایتمک همان غیرممکندر. بنابرین امل یکانه آنجق دیپلوماسی ساسکنده بولندیم مدنجه، بکن تجربیه لرمی، کور کورلمی حسب حال طرزنده صرهمی دوشدجه بعض ملاحظات ذاتیه علاوه ایلیرک نقل و حکایه ایتمکدن عبارتدر. مسلکدا شلرم بوساده حسب حال آرهنده پک جزئی برجهت استفاده بوله بیلورلرسه مقصدم حاصل اولمش اولوو.

مقدمه دیپلومات اولق ایچون لازمکن وقوف و معلوماتدن بحث ایتمدم. بوبابده اطناب مقال ایتمک زاندر صانیرم. سفارت معشیرنده بولنه جق ذواتک علوم و فنون متنوعه میاننده تاریخه، بالخاصه تاریخ سیاسی به، علم حقوق و وقوف نامی اولق لازمکلیکی بدیدارد. بناء علیه بنم شوراجقده علاوه اید، حکم شی غایت ساده، و غایت قولای اله ایدیله بیلدیکی حالده بیلمدیکمز ایچون بسوجک بر اجمال شکلی آلان برجهتدر: بونجه زماندر استانبولده یشایورز، هر طرفنده کروب طوزیورز، فقط بوبلده قدیمه و جسمیه نک احتوا الیدیکی آثار قدیمه و بدیمه دن همان همان بی خبرز. فرنکار ایسه بونلری برایی کون ایچنده سیر و تماشا ایدرلر؛ تماشا ایدمه مامش اولانلرده بونلر حقنده کی آثاری او قوملردر بوسبیله اورویا جمعیتلرینه کیردیکمز زمان کړک بزه قارشو بر اثر التفات ویا مملکتتمز حقنده برحس محلویت بسله نلیدیکی اظهاره وسیله اولق و کړک بر زمین مکاله بولق اوزره مملکتتمزک مناظر و مبانیسندن، عادات ملیه مزدن و سارهن دن بحث

آچیلور. اشته بومباحثه لره بر لطافت و یره بیلیمک، مخاطب لرك توسیع معلومات آرزو لرینه موافق بر صورتده اداره اسان و عند الحاجه اوروپا لیلر آره سسنده موجود افکار باطله یی رد و جرح ایده بیلیمک ایچون مملکت مزه، آداب و عادات زده ایجه کسب و قوف ایتمه مز لازمدر. بو ایش پک سطحی کورینور، حتی بویه سطحیجه تدقیق ایدلیدیکی حالده خنده استخفاف ایله تلقی اولور سهده بوملاحظه قاصرانه بستیون بشقه صورتله تلقی به سزادر. اوروپا عالم لرنده، جمعیت لرنده دون سوزلر مباحث جدیدیه اولمقدن زیاده علی الاکثر هوای شیلر اوزرینه اجرا قلنور، هله قادینلر یاننده جدیددن همان هیچ بحث ایدلر؛ اولنره خوش، اکندیر ییچی، ذهن یورمه ییچی مکمله زمینلری بولمیدر. جمعیات نسوانیهده مرغوب بر «جنتلمن» اولمک باشلوجه شرائطندن بریده بو هوای مجلس آراقدر. هله جدیدانه کیر بئشک، بوجدیلکده ثبات ایدک، بولندی فکر شهرک تیارو، قونسرو امثالی دیدی قودیلرینه واقف بولنمکده باقک! «نه جان صیقیچی آدم!» ندالرینه هدف اوله جفکر محققدر... نه ایسه بوبیخی بویهجه اوزاته جق رده محل مأمور بئته مواصلت ایدن برسفارت کاتبک اول امرده نه یاپه جفندن بدایده رک بو ذات ایله برابر بر جولان یاپه لم:

بر سفارت کاتبک اک اول یاپه جفی ایش آمری معرفتیه کندینی سفارات ساره هیئتلرینه و اورا خارجیه نظارتی ارکانه تقدیم ایتدر مکدر. بورسم تقدیم ایکی درلو اولور؛ سفیر، تعبیر دیکرله، آمر بوکابی یانسه آله رق لازمکن محله کتورر، و تقدیم ایده جکی ذوات اقامتگاه لرنده ایسه ایچرو کیروب رسم تقدیمی ایفا ایلر، بوله مدقلری تقدیرده سفیر کندی قارتنه «برای تقدیم» «Pour présenter» معناسنه دلالت ایدن P. p. حرفلرینی وضع ایدرک کاتبک قارتی ایله براقیر. بومعامله یالکزر سفیر ایله اقران اولان اکا برحقنده جاری اولوب دیکر ذوات ایچون کاتب یالکزر کندی قارتلرینی ویرر. بوشانده کاتبک اوغرا دینی سفارتلرده قاچ کاتب و فخری کاتب بولندیغنی خدمه دن استیضاح برله اکا کوره قارت براقیمی ایجاب ایدر. قارت توزیعنک مواصلت کونسندن

اعتباراً نهایت برهفته ظرفنده ایفاسی و بر مانع ظهوریله تأخر اییدیکی ویا هنوز قارت تعاطی ایدلمزدن اول زیارت ایدلمسی لازمهدن اولان ذوات ایله ملاقات اولندیغی حالده بیان اعتذار ایلمک و جائب نزا کتدندر . جمعیته دخولک مبادیسی تشکیل ایدن شو تقدیم مراسمی انساننده معارفه پیدا ایدیلان ذواتک اسامیسی مأموریتلرینی اوکرئمکه ، سوقاقده سلاملاشمق ، بر جمعیتده تصادف ایدیلنجه ایکنجی دفعه تقدیم ایدلمکه قالقشمامق ایچون سیمارینی ده بلله مککه چالشمق لازمه دندر ، رسم تقدیمک ایفاسی انساننده رعایت ایدلمک لازمکلن بعض شرائطی ده بیان ایدلم :

تقدیم ایدلدیکمز ذات سناً ورتبهجه فائق ایسه یالکمز بر «ره وه رانس» ایله اکتفا ایتملی ، ال اوزاتاملی ، بالعکس اوزاتک ال ویرمسنه انتظار ایلملیدر . زیرا ال ویرمک بر یوکندن کوچکه قارشو بر اثر التفاتدر . بونک ایچوندرکه قادیئلره ال ویرلمز . بونک اولئر طرفندن وقوعنه انتظار اولنور . برده قادیئلره ال ویریلور ایکن بزده الی اویمک استهدیکمز بیوکر مزه ال اوزاتدیغمز وجهله ، یعنی اووج آچار کی ال اوزاتاملیدرکه قادین الی سزک الکزک ایچنه وضع ایده بیلسون بعض مملکتلرده ، از جمله روسیه ، المانیا و اوستریاده قادیئلرک الی اویمک دهازیاده معتاددر . ممالک سائرده ایسه بوائر تعظیم و حرمت اکابر نسوانه حصر اولنور . قادیئلره مصافحه ایدلدیکی انسانده فضلجه صیقوبده یوزوکرینک یارمقلرینی ایختمسنه محل بیراقاملی ، ونهده بسبتون کوشک بر تضییق ایله اکتفا ایتملی . بو خصوصده تقریط و افراطک هر ایکسی ده معکوساً معیندار اولور . راسماً تقدیمک ایفاسی ایلمک بر زیارت صایله جغندن و زیارات سائرکده بوندن بر فرقی اولمدیغندن بر زیارته کیدلدیکی زمان نه صورتله طاورانیله جغنی ده بوراده ایضاح ایدیوردهلم : معلومدرکه زیارت اوصاحبنه واقع اولور . معین بر زیارت کونی اولسون اولسون اوک ارکیکی اکثریا کورنمز بنابرین براوه کیریلنجه «مادام اوده می ؟» یاخود دها نازکانه «مادام قبول ایدیورمی ؟» دیه صوریلور . وصالونه کیرر کیرمز اورتهیه عمومی بر سلام ویردکن صکره مادامک بولندیغی

طرفه توجه ایدیلوب آنکه مصافحه اولنور . صالونده دیگر زائرل بولنوبده
مقدارلری یک چوق دکل ایسه آلرلهده مصافحه جائز، و عکس تقدیرده اورتیه برده
طولاشمق مکلمه نك افتطاعنه میدان ویرمامک اوزره بیلدکاره باش ایله آشنای
ایتمکه اکتفا ایتک مرجحدر. انسانک طانیمدینی ذوات بولندینی تقدیرده
«پره زانته» ایدلمدیه بسبتون بیکنه طورماملی، هله قادیلر حقنده تعظیمکارانه
برطور ایله باشی اکرک سلام ویرمکن چکنماملیدر . ذالاً اوصاحبی بوحالره
دقت ایدر . طانیمدیلر یکرله پیدای معارفه ایتکره دلالتی بر وظیفه عدایلر . . .
اوحالده بردقیقه صکره طانیه جغمز برکسه یه قارشو بسبتون ییابنجی طاور اتمق
مناسب اوله من دکلای ؟ صالونلره علی الاکثر یالکز صایغ الک الدیونی چیقارلمش
اولدینی حالده کیریلور . فرنکار دها طوغریسی سیلندر شایقه لی اولانلر
شایقه لی ده صول النده بولندیرلر . بویله برحالده ایکن برده جای فنجان
وطباغی و برده یسکونی یی طوتوبده اصولته انیمک اولدیه کوچ برایشدر .
براز بحرکلی اولق کرکدر . کندینه کوونمین جای تکلیفی نازکانه رد ایتمه
بحرکسزجه برطور و معامله دن احتیاطکارانه توق ایتش اولور . جای
طاقی صالونک برکوشه سنده بولنه رق چاپلر صاحبه خانه طرفندن اکرام
اولونیور ایسه مادامک ایاعکره کلسنه انتظار ایتیوب سؤال وقوعی عقینده بیان
تشکرله برابر چایی بالذات آلفه کیتکم وحق بر مادامه ویریله جک چایی
آلوب ویرمک صورتیه صاحبه خانه یه یاردم ایتک لازمه در . معافیته شومعاونت
انحق ایجه طانیمدیلر برقادینک اونده جائز آلوب یوقسه ایلک زمانلرده ایشکدارلغه
قالقشمقده - هایدی زوپسک دیمه لم ! - فضله بر نزاکت اولور . یالکز
قریکزده کی برقادینک چایی ، شربتئی ویا قهوه سی انچمش بولندینی تقدیرده
النده کی قدح ویا فنجانی آلوب مناسب بر محله براقق لازمه دندر . انزای مکلمه ده
یوکسک سسله کورشمامک ، شونک بونک لقردینسی کسمامک وامثالی وصالیایی
زاند عد ایدرم . عثمانیلرک وعلی الخصوص استانبولمز خلقنک بوکی خصوصانده
رعایت ایتدکری آداب نزاکت الکسلیم و امین برره های حرکتدر ، حق نه تمدح

و تافاخره ، و نه ده اوروپايليرك قواعد نزاكتنى استحقاره . بلمتمكميزين اصرار ايتكم اسزيم كه : عثمانيلر اوروپاده كوره جكارى بعض شمارقلقلى شيقلى ظنيله تقليده ميل ايده جك رده . عثمانى تربيه سنى محافظه ايتسارلر يك مرغوب و مستحسن رخط حركت اخذا ايتمش اولورلر . بزجه اوروپا آداب و عاداتنه واقف و انوب ايجابانى ايفا ايتكم كافيدر يوقسه استانبولمзде كوريلان بعض شيقلك غره لاقلى الله طقوز سانيمتره ارتقاعنده يقاقل طاقلى ، سيب سيورى قوندره كيملى ، والوان فاريقلرينك موستره كاغذلىنى اكديره جق برطاقم ملبوسات اكتسا ايتلىرى وفدى بوكلكش كچى يوروملى و آچيق هواده پاچارلىنى صيواملىرى قيبلىدن اوله رق سالونلرده نظر دقتى جلب ايتكم اميله برطاقم حركات افراطپرستانه به جرات ايدن ياره كولرك دركه سته سقوط ايديلور . خصوصاً كه عثمانيلر وهله تركار اوروپاده جديتلىرى ، نزاكتلىرى ايله معروفدر . بو حسن صيته خال كتير مامك بروحيه حيتدرده . . .

بلغارستان مکتوبلىرى

۲

ياغور چيسه ليور . استاسيونك بر قيو سندن طالب اونه كى قيو سندن چيقديغمز اساده كورديكيم ايلك شى الكتريقتى ترامواى اولدى . بر واغون ، قايار كچى كچوب كيديسور . نه شيق ، نه مينيون بر آراهه . انسانك بينه جكى كليور . نه نعل سى وار . نه قاچى شاقيرديسى ، نه ديهوپ ، نه ده طور مقامنده دوداق تيرتمه سيله حاصل اولان صوت عجيب . وارداجى يوق ، بورى يوق . يالكز اوافق برجان ، بز بير تيلير كچى بردودوك . شهر مزده آقسرايدن بينديكز مى (آلادومون) درت آتله بوقوش طيرمانمقدمه كى ذوق آرمنده طوروشلر ، بعضاً درت بار كيرك بالاتفاق (غره و) چيقارملىرى ، بعضاً تهلكه لى حركات رجعيه بالطبع بونلرده اوله ميه جق . شوراسى ده اونو تيملم كه بزده تراموايلر بلغارستان تشكىل ايتمه دن اول ايشلدلكه باشلامش ايدى .